

Rząd planuje zmiany w zasadach wynagradzania pracowników samorządowych. Chodzi o nowelizację rozporządzenia Rady Ministrów z 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. O tym, czego należy się spodziewać Dziennikowi Warto Wiedzieć mówi Magdalena Januszeńska, radca prawny specjalizujący się w prawie pracy, ubezpieczeń i zabezpieczenia społecznego.

Magdalena Januszeńska: System pozostaje taki sam. Obowiązkowe składniki to: wynagrodzenie zasadnicze, dodatek za wieloletnią pracę, nagroda jubileuszowa oraz odprawa emerytalno-rentowa i trzynastka, w przypadku wójtów, starostów, burmistrzów, prezydentów miast i marszałków województw jest to jeszcze dodatek specjalny. Natomiast dodatek funkcyjny, specjalny z tytułu zwiększenia obowiązków i nagroda za szczególne osiągnięcia to składniki fakultatywne. Zasadnicza z projektowanych zmian to brak podziału na dwie grupy pracowników samorządowych, tzn. pracujących w urzędach i pozostałych – wszystkich pracujących na umowę o pracę obejmuje jedna tabela zaszeregowania. Stawki wynagrodzenia zasadniczego wzrosły w poszczególnych kategoriach o 500-1300 złotych, a więc całkiem sporo. Nadal jednak w niższych kategoriach poniżej minimalnego wynagrodzenia. Po drugie, procentowy dodatek funkcyjny dla zatrudnionych na podstawie wyboru i powołania został zastąpiony kwotowym. Ta zmiana to jednocześnie mechanizm zabezpieczający przez automatycznym wzrostem tego dodatku w sytuacji znacznej zmiany stawki wynagrodzenia zasadniczego. Ponadto w wykazie stanowisk znalazło się kilka nowych, m.in. projektant systemów informatycznych, opiekun dzienny, fizjoterapeuta.

Dziennik Warto Wiedzieć: Czy oznacza to podwyżki płac w samorządach?

MJ: Oczekiwane przez wielu pracowników podwyżki mogą się okazać mirażem, zwłaszcza w biedniejszych jednostkach – nikt nie zapłaci więcej, niż pozwala mu budżet. Zauważmy, że podniesienie zasadniczej stawki związanej z zaszeregowaniem nie oznacza, że dana osoba dostanie na rękę więcej niż dotychczas. W wynagrodzeniu minimalnym są uwzględniane niektóre dodatki, co powoduje, że sumaryczne wynagrodzenie danej osoby może pozostać na dotychczasowym poziomie – bo podwyżka wynagrodzenia zasadniczego może się odbyć kosztem części dodatków fakultatywnych. Podwyżki te były zapowiadane w związku ze wzrostem wynagrodzenia minimalnego. W 2017 r. wynosi ono 2000 zł brutto, ale w 15 na 22 kategorie zaszeregowania wynagrodzenie zasadnicze jest poniżej tej kwoty. Nadal więc będą przypadki, że stawka zasadnicza będzie uzupełniana dodatkiem stażowym. Na to często narzekają starsi pracownicy – że nowi dostają na „dzień dobry” wyższą stawkę wynagrodzenia zasadniczego, bo nie sposób jej uzupełnić dodatkiem. A starsi pozostają ze stawką zasadniczą poniżej wynagrodzenia minimalnego. Myślę jednak, że większość zatrudnionych na zmianie przepisów skorzysta. Na pewno zaś ci najgorzej opłacani, którzy mają ustalone stawki wynagrodzenia zasadniczego na najniższym dopuszczalnym obecnie poziomie. Zmiana rozporządzenia wymusi podniesienie im płacy.

DWW: Czy samorządy powinny w związku z tym zmienić regulaminy wynagradzania?

MJ: Obowiązkiem pracodawcy jest przestrzeganie przepisów prawa pracy, m.in. z zakresie wynagrodzeń. Regulamin wynagradzania dotyczący zatrudnianych na podstawie umowy o pracę stanowiący zakładowe prawo pracy nie może wprowadzać reguł gorszych, niż wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów. Biorąc pod uwagę podwyższenie minimalnych stawek, może się okazać, że ustalone w regulaminie minimalne i maksymalne stawki wynagrodzenia zasadniczego są niższe w rozporządzeniu. Widziałam regulamin, w którym stawka maksymalna była na poziomie niższym niż obecna stawka minimalna. Oczywiście pracodawca powinien dążyć do tego, aby regulamin wynagradzania był aktualny. Jeśli jednak tak się nie stanie, to pracownik z tego powodu nie straci. W miejsce mniej korzystnych przepisów regulaminu wynagradzania wejdą przepisy powszechnie

obowiązujące (rozporządzeń, ustaw), bo stoją wyżej w hierarchii źródeł prawa pracy. Niemniej jednak podwyżka stawek do dobra okazja do przejrzenia swoich regulaminów wynagradzania i ich zaktualizowania. Szczególnie, że w ostatnim czasie zmieniały się także inne przepisy dotyczące wynagrodzeń. Od 1 stycznia 2017 r. obowiązuje ustawa z 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw (DzU z 2016 r. poz. 1265), która wprowadziła zasadę, że osoba w pierwszym roku pracy musi dostać wynagrodzenie minimalne. Dotychczas można było jej płacić 80% tej kwoty. Poza tym w wynagrodzeniu minimalnym nie można uwzględniać dodatku za pracę w nocy. Nadal także nie można wliczyć do wynagrodzenia minimalnego nagrody jubileuszowej, odprawy emerytalno-rentowej i wynagrodzenia za nadgodziny. To, jak głębokie będą zmiany w regulaminach wynika nie tylko z określonych w nich stawek, ale także ich stopnia szczegółowości. To co z pewnością czeka samorządy, to przeanalizowanie systemu wynagradzania i to całkiem szybko, bo zmiany mają wejść od marca 2017 r. Utarte rozwiązania nie wszędzie będą mogły się ostać.

DWW: Czy tempo zmian nie jest zbyt szybkie?

MJ: Wydaje się, że jest. To zresztą nie tylko kwestia tworzenia budżetów, na którą zwracają uwagę samorządowcy. Kształtowanie zasad wynagradzania, w tym zmienianie aktów prawa zakładowego i umów o pracę, nie powinno odbywać się pośpiesznie. Sama procedura zmiany regulaminu wynagradzania powoduje, że z formalnych względów nie da się go zmienić z dnia na dzień.

DWW: Serdecznie dziękuję za rozmowę.

Magdalena Januszką - prowadzi własną kancelarię. Zajmuje się obsługą prawną przedsiębiorców, organów administracji i osób fizycznych z Polski i z zagranicy. Współpracuje z wydawnictwem Wolters Kluwer, jako autorka publikacji prawniczych i ekspert z dziedziny prawa pracy, ubezpieczeń społecznych i zabezpieczenia społecznego. Odpowiada na pytania pracowników gmin i powiatów zamieszczane w systemie LEX. Jest autorką lub współautorką kilku książek, m.in. „Świadczenia rodzinne” „Zmiany w świadczeniach pielęgnacyjnych i zasiłkach dla opiekunów oraz wybrane problemy pomocy społecznej”, „ABC płatnika składek ZUS. Przedsiębiorcy, pracownicy, zleceniobiorcy”, „Zatrudnianie pracowników socjalnych i innych pracowników ośrodków pomocy społecznej”, „Karta Dużej Rodziny. Świadczenia rodzinne” „Pomoc osobom uprawnionym do alimentów – zmiany w ustawie”, „Program Rodzina 500 plus. Zasady przyznawania i wypłaty świadczeń pieniężnych na dzieci”, „Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej”. Autorka setek artykułów na tematy związane z prawem pracy, ubezpieczeniami społecznymi oraz prawem gospodarczym. Publikuje w miesięcznikach „Rachunkowość”, „Rachunkowość i Podatki” i w dziennikach „Rzeczpospolita” i „Dziennik Gazeta Prawna”. Prowadzi także działalność społeczną. Jako wolontariusz w fundacji udzielała pomocy prawnej osobom w trudnej sytuacji życiowej. Obecnie jest członkiem Komisji ds. Wizerunku Zawodu i Informacji Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Łodzi.